www.svoboda-news.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ЦІНА ЦЕНТів РІК XXX. Число 257. Джерзи Сити, Н. Дж., субота, 4. падолиста, 1922. VOL. XXX. No. 257. Jersey City, N. J., Saturday, November 4, 1922. PRICE CENTS

УКРАЇНСЬКА ВІЙНА
ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ

ДОМАГАЮТЬСЯ ЮНІОЗАЦІЇ ВУГЛЕВОГО ПРОМИСЛУ

ВАШІНГТОН, 2. падолиста. — Майнерська юнія „Де Юнайтед Майн Веркерс оф Америка" вислала нині до установленої президентом Гардінгом комісії для відкривання фактів про вуглевий промисел петицію, в котрій домагається юніозації цілого вуглевого промислу яко найпевнійшого способу розвязки питань, звязаних з продукцією вугля.

Петиція майнерської юнії наперед заперечує закид, буцімто майнери виходили на страйк для простої любови страйку, буцімто майнер має вже в своїй тілесній конструкції бажанє страйку та буцімто страйки звичайно починалися без найменчої провокації. Далі петиція виводить, що зюніозованє, себто зорганізованє, всїх майнерських робітників малоби дуже корисні наслідки для вуглевого промислу. На думку вносячих петицію, страйків більше не булоби і промисел усталився з великою користю для цілої суспільности. Вони вказують на незюніозовані округи яко на приміри, доказуючі їх твердження.

Рівночасно юнія радить комісії, аби вона установила доведення слідства положення в углевих округах добре вправлених газетярів, які своїм образованием та досвідом дають запоруку належитого поведення слідства.

МАЙНЕРСЬКА ЮНІЯ ЗБИРАЄТЬСЯ ЗІБРАТИ ДВОМІЛІОНОВИЙ ФОНД

НЮ ЙОРК, 2. падолиста. — Майнерська юнія подала вчора до відома, що загальне голосованє по відділах рішило, що головою організації на два дальші роки має знов бути дотеперішний предсідатель Джан Луис. Його вибрано через оклямацію.

Рівночасно уряд юнії заявляє, що він виступить незадовго публично з пляном оподаткування своїх членів через стягненє спеціяльного розмету. Ціллю сього кроку є поповнити вичерпаний страйком скарб юнії. Оподаткованє має принести скарбови юнії 2 міліони дол. Розмет має виносити 4 доляри від члена й має бути сплачений в двох місячних ратах по 2 доляри.

З сього заряджения роблять загальне заключенне, що майнерська юнія збирається до нової боротьби на слідуючу весну. Коли в сїй справі питано Луиса, він відповів, що юнія не думає про страйк, але на всякий случай вона не дозволить підприємцям відбирати майнерам якінебудь права.

КОМІСІЯ НЮЙОРСЬКОГО МЕЙОРА ВИДАЄ ОПІНІЮ ПРОТИ ВЛАСТИТЕЛІВ

ДЖАНСТАВН, Па., 2. падолиста. — Комісія Пяти, установлена нюйорським мейором для розслідження умов життя майнерів, нанятих вуглевим підприємством Бервинд-Гвайт, що достарчає велику частину вугля для нюйорських надземних та підземних зелїзниць, подала нині до публичного відома вислід свого слідства.

Комісія заявляє, що вона переконалася, що згадане підприємство не дає своїм робітникам тільки зарібку, кілько потреба на людяне житє. Комісія розповідає широко про страшне положенє майнерів, прогнаних з компанійних домів наслідком страйку, що почався ще дня 6. цвітня 1922. Прогнані з домів страйкарі та їх родини живуть серед тяжких умов в шатрах, стайнях, шопах, а то й під голим небом. Не лишень мущини, але жінки та малі діти галадують. Всі вони потребують наглої помочи.

З таких фактів комісія робить заключенне, що місто Ню Йорк, котре є немовби співвластителем підземних та надземних зелїзниць, не може на будуче спроваджувати вугля від підприємців, що в такий спосіб поводяться супроти своїх робітників.

СТРАШНА СТАТИСТИКА

ВАШІНГТОН, 2. падолиста. — Департамент торговлі оголошує урядову статистику нещасних випадків від автомобілів в 1921. році.

Виходить з поданих цифр, що автомобілі спричинили в тім році смерть 10,168 людий в реґістраційних окрузі Злучених Держав, котрий обіймає 34 стейти. В самім тільки стейті Ню Йорк погибло від автомобілів 1,632 людий. В усїх містах згинуло разом 4,415 осіб.

Замітне також порівнанне статистики випадків в 1921. році зі статистикою випадків в попередних роках. Тут вже само порівнанне 1921. року з 1920. виказує незначний зріст нещасних випадків. Коли його зрівняти з дальшими роками, порівнанне випаде ще тяжче. Так, приміром, за 5 літ число випадків зросло о 41 процент, себто на просторі 84 стейтів на кождих 100 осіб, погибших в 1917. році, в 1921. році погибло 141.

В ГАЛИЧИНІ ВИБУХЛА НЕСПОДІВАНО УКРАЇНСЬКА ВІЙНА ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ОКУПАЦІЇ

ЛЬВІВ, 22. жовтня. — Тутешній дневник „Діло" у виданню з 21. жовтня с. р подає отсі відомости про останні події в Галичині:

УЗБРОЄНА ВАТАГА. — Львівська польська часопись „Ґазета Поранна" доносить: Дня 17. жовтня узброєна ватага спалила фільварок Писарівка, а опісля зникла під напором війска і поліції. Дотепер стверджено, що узброєна ватага посувається з місця на місце, а зіткнувшися із поліцією, патрулею, оточує її, роззброює, здирає з поліції мундури і переодягається, переходячи всі поліційні документи, щоб ужити їх у відповідну пору

З дотеперішних рапортів поліційних органів стверджено, що ся українська військова група, яка спричинила великий переполох, має добру зброю та муницію. Ватага складається з Українців із Східної Галичини, котрі знають добре галицький терен, добре маневрують, переходять лісами в ночі, оминаючи війско, що їх переслідує. Дня 16. жовтня ся ватага напала на постерунок поліції, висадила у возду будинок при помочі динаміту, а опісля кинулась на команданта постерунку Гловінського. Гловінськи боронився завзято, а вистрілївши останній набій упав від куль ватаги. Опісля ватага перейшла до села Конюхи, пов. Бережани, де замордовано двох поліцаїв. Дня 18 жовтня сей відділ знищив фільварок в Демні і пробував дістатись до Підгаєць.

Підгаєцька поліція доносить, що 17. жовтня коло Монастерниск переїздило кількох їздців на сивих конях. Таксамо поліція із Золочева повідомляє, що дня 18 ранком в селі Сновиці появилось трох підозрілих їздців.

Тернопільська команда поліції вислала до Зборівщини 46 жандармів під проводом Кукуревіча. Таксамо із Золочева та Зборова вимашерувала поліція, з уваги, що нова узброєна ватага появилася в Перемишлянщині і дійшла до Краснопущі. Ся ватага зросла до 50 осіб на конях. В Богатківцях пов. Підгайці, баачили селяни новий узброєний відділ з 20 осіб, одягнених інакше як тамта, а в Денисові напав якийсь відділ одягнений в мундури Ґаллерчиків на постерунок поліції. Проти того відділу вислано швадрон кавалерії з Теребовлі але вже 17. жовтня ся підозріла група напала на фільварок в Горині і на село Писарівку коло Дунаєва. Команда львівського корпусу вислав в околицю Перемишлян полк уланів. В околиці Бережан і Підвисокого появились нові узброєні ватаги.

ПЕРЕД РІШАЮЧОЮ СУТИЧКОЮ ПІД КОЗОВОЮ. — Із Золочева виїхав цілий поїзд кавалерії відмашерувала сотня піхоти, відділ скорострілів, а з Тернополя вислано сотню піхоти. Рівночасно із Бережан вирушив відділ піхоти і кавалерії в напрямку Конюх, відки зачнеться погоня. Дня 18. жовтня з Козови жадала поліція ще нових військових відділів для допомоги, сподіваючись головної сутички з ватагою в околиці Козови. З Перемишлян розпочав відділ уланів тиралерку, що має на меті окружити ватагу. Над Серет вислано відділ скорострілів, для замкненя відвороту підозрілим їздцям.

Начальну команду цілої акції, що має на меті зліквідувати заворушення на Поділлю, обняв штаб 12. дивізії піхоти.

ПЕРШИЙ ЗАПОРІЖСЬКИЙ ПОЛК. — Кореспондент „Ґазети Поранної доносить, що ся узброєна ватага розкидала між селянами відозви із заголовком: „Народня українська республика, перший запорізький полк". Відозва зачинається словами: „Гей, хлопці! Хто злового серця, ходіть з нами на польські фільварки"

ВАТАГА РОСТЕ. — Як повідомляє тасама газета, останніми днями ватага зросла до 100 осіб і перебуває в місци, де стикаються три повіти: Перемишляни, Бібрка і Рогатин.

„Ґазета Цодзенна" повідомляє що погоня польського війска за узброєною ватагою не вдалась З нею получились дві нові оперуючі групи і перейшли до Рогатинщини. Вістка про зловленнє одного члена ватаги, неправдива. Арештовано тільки одного селянина Українця, якого тільки підозрівали, що він має з ватагою звязки.

Узброєна ватага має замір перейти Дністер до Долинщини.

ТРЕТЯ ВАТАГА. — Тасама газета доносить, що в скалатському повіті прийшло до сутички між поліцією і узброєним відділом, що складається із 100 осіб. Один з ранених членів того відділу признався, що ватага складається з бувших жовнірів галицької української армії і має намір викликати повстанне у Східній Галичині.

КАРНІ ЕКСПЕДИЦІЇ. — В звязку з останніми подіями у Східній Галичині в повіті Турка н. Стрием всі села заняті польським війском. В селі Липа, Чорна і в околиці перебуває піхота, в Турці полк артилерії. Всяка свобода рухів і комунікація припинена

АРЕШТОВАНЕ „ПЕТРУШЕВИЧІВСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ". — В звязку з появою тих груп в Тернополі, Підволочисках і в Скалі арештовано „Петрушевичівську організацію". Арештовано 16 осіб.

ЧЕТВЕРТА ГРУПА. — „Ґазета Цодзенна" доносить, що в околиці Бродів появилась четверта група узброєна. Тасама ґазета помішує інформації про конфіскату документів, які вказують на те, що узброєні ватаги працюють в звязку з чеськословацькими ґенеральним штабом, і що ся акція має на меті перешкодити переведенню виборів у Східній Галичині.

В КАРПАТАХ НЕСПОКІЙНО. — „Ґазета Цодзенна" доносить, що втікаючи перед арештованнями, група стрийських Українців дісталась аж в околицю Сянок, де прийшло до сутички з поміщею. Українці дали до поліції 40 стрілів і зникли.

КРОВАВА БОРОТЬБА. — Як зачувати, між Нараєвом і Дунаєвом прийшло до кровавої боротьби між ватагою і польським війском. Потвердженя сеї вістки немає. Наразі вдалось ствердити, що мимо всього ватага скривається дальше в лісах а в ночі напала на Дунаєв, де замордовано кількох Поляків, після чого виконано напад на фільварок в Конюхові. В селах розкидано українські відозви і забрано панські коні. Ватага має вже 3 скоростріли. ПОЛЬСЬКЕ НАСЕЛЕННЯ ВТІКАЄ НА ЗАХІД.

ПЯТА ВАТАГА В ОКОЛИЦІ ГАЛИЧА. — Кореспондент „Ґазети Поранної" доносить, що в галицькому повіті появилась нова узброєна ватага, яка викликала в Галичі переполох. Проти тої ватаги вислано з Галича кавалерію.

ПОЛЬСЬКЕ МІНІСТЕРСТВО СПРАВЕДЛИВОСТИ, А ВИПАДКИ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ. — Варшавська преса доносить, що у звязку із заворушеннями у Східній Галичині міністер справедливости постановив зміцнити акцію польських судів і в тій цїли вислав до Львова судислав

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates.

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА
Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сити і заграницею.

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи" 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише за т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY. N. J.

ПРИЗНАКИ ЗВОРОТУ.

Теперішна републиканська адміністрація президента Гардинга дісталася до власти на основі недвозначних заяв та обіцянок виборцям, що вона буде придержуватися засади невмішування в европейські та азійські справи. Формально вона ще й досі не змінила ні свого становища ні своїх засад.

Однак практично житте поставило її вже кілька разів перед конечностю поступити проти сих засад та примусило її хоч посередно мішатися в межинародні справи Европи та Азії. Наперед вона була примушена висилати своїх обсерваторів на ріжні межинародні конференції в Европі. Далі вона мусіла післати спеціяльну слідчу комісію, яка мала розглянути захоплення турецького уряду та других урядів Передньої Азії. Наконець, в той самий час, як секретар стейту підносить заслуги сенатора Лоджа для утворення в Америці засади невмішування Злучених Держав в европейські справи, департамент стейту бачиться примушеним вислати своїх представників одною або другою дорогою на Межинародний Суд, утворений при Лізі Народів, — тій самій Лізі Народів, котру власне ся републиканська партія найзавзятійше поборювала.

Подібні случаї, зібрані до купи, свідчать про те, що Злучені Держави довше не потрафлять держатися на боці від всіх межинародних справ. Не зможуть просто тому, бо перебіг межинародних подій має глибокий вплив не лишень на зовнішнє становище Злучених Держав, але й на їх внутрішний стан. Чи скорше чи пізнійше Америка буде мусіти вмішатися до сих справ. Вона вже й тепер се робить або пробує робити. Покищо посередно, обережно, довколичною дорогою. Та далі вона буде робити те саме безпосередно, явно-славно, напростець. Покищо головною перешкодою для уряду на дорозі до нової політичної лінії являється настрій американського населення. Сей однак з часом уступить, і тоді уряд зробить те, чого він певно вже з давна бажає.

Коли нарешті се станеться, тоді Злучені Держави не остануть осторонь від таких питань, як справа державної приналежности Галичини. Через те неминучий поступ американського уряду до ревізії своєї межинародної політики мусить мати велике значіннє єдля всіх українських іміґрантів в Злучених Державах. Сі іміґранти мусять заздалегідь дивитися, щоби американський уряд, коли він рішиться на слово в европейських справах, не кинув слова проти інтересів угнетеного ворогами українського народа. Тому й дебати серед Американців над виданнем участи в Межинародним Трибуналі треба признати осторогою для політично свідомої частини нашої іміґрації. Зрозуміють сю осторогу українські іміґранти та їх начальна політична організація „Обєднанне Українських Організацій в Америці".

ХТО СКЛАДАЄ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

Громадянин ЛУКА ДАСІВ з Берти, Па., зложив на руки п. Івана Шведа з Карнеґі, Па., 50 дол. на Фонд Негайної Допомоги. П. Швед, пересилаючи цю жертву до Місії у Вашинґтоні, пише:

„ЦЕЙ ЧОЛОВІК НЕ ВМІЄ НІ ЧИТАТИ НІ ПИСАТИ, АЛЕ РОЗУМНІШИЙ ВІД МНОГИХ НАШИХ „ВЧЕНИХ". ХОЧ ОЧИМА НЕ ЧИТАЄ, АЛЕ СЕРЦЕМ ВІДЧУВАЄ ВАГУ ТОЇ БОРОТЬБИ, ЯКА ТЕПЕР ВЕДЕТЬСЯ В НАШОМУ КРАЮ. Коли я зачав йому переконувати о потребі нашої допомоги з Америки, то він не вагаючися зложив 50 ДОЛЯРІВ І СКАЗАВ: НЕ ПЕРЕКОНУЙТЕ МЕНЕ, БО Я ЗНАЮ ДОБРЕ ЛЯХІВ. ВОНИ-Ж МЕНІ РІДНОГО СИНА ЗАМОРДУВАЛИ БІЛЯ ПЕРЕМИШЛЯ".

До Вас, браття і сестри, яким ляхи помордували батьків і материй, синів, братів, сестер, жінок і дітий, звертаємося з горячою просьбою:

Памятайте на погибших! Допоможіть пімстити їх невинну смерть! Складайте жертви на визвольну боротьбу в Рідному Краю і шліть їх негайно на адресу:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Bldg., Washington, D. C.

ЯК СКЛАДАЮТЬ ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

До Галицької Місії у Вашинґтоні, Д. К., пише гром. Дмитро Лазаренко:

„Я син Неньки України, родом із Снятина, а тепер на чужині замешкалий, довідуюсь, що чесні сини України розпочали в Галичині завзяту боротьбу з ляхо-татарами. Отже повідомляю Вас, Галицький Представнику, що і я хочу бути добрим сином нашого бідного а так нам всім дорогого краю, і посилаю Вам покищо пять долярів на Фонд Негайної Допомоги. На Позичку висилав я був 25-дол., а тепер прийміть той малий, але щирий дар. А ужите їх, на що вважаєте. Не треба Вам казати на що, бо Ви то ліпше від мене знаєте. Нашому Правительству, та нашим браттям в старому краю перешліть від нас щирий привіт і пережажіть, що незабаром і ми поїдемо їм помагати ляхів з хати виганяти.

Дмитро Лазаренко, Декатор, Ілл.

ПАМЯТАЙТЕ НА
ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ.

Жертви належить слати на:
АДРЕСА
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

ПЯТЬ ЛІТ.

(Від спеціального кореспондента „Свободи").

У Москві роблять спішні приготування до свят з нагоди пятилітнього ювилею жовтневої революції. Свята почнуться четвертого листопаду. Дня 6. листопаду відбудуться військові паради.

З газет.

Коли-б ми жили не в таких тверезих і прозаїчних часах, як нинішні, то можна було-б собі вималювати отой „пятилітній ювилей ховтневої революції", до якого так спішно преготовляється Москва, в досить романтичних фарбах. Можна було-б собі, напр., уявити, як у ювилейну ніч перед Леніним, Троцьким і Дзержинським повстають тіні Маркса, Енґельса і Лібкнехта, тіні сотень тисяч розстріляних і замучених жертв червоного терору, тіні міліонів людий, що загинули від голоду, тіні України, Грузії та Вірменії, закутих у червоні кайдани. Усі ці тіні — так можна було-б собі уявити — грізно наступають на сучасних царів червоної Росії й питають:

— Пощо ви посміялися з наших святих ідеялів? Защо ви нас замучили й віддали на смерть? Для чого ви нас запастили й поневолили? Кому пішли на користь наші муки й наша кров?

Та в наших часах, коли наука все пояснила, а фільософія все розвінчала, нема сенсу вимальовувати собі такі картини. Большевицькі царі певно спати-муть у ювилейну ніч ще краще, ніж звичайно, бо з нагоди ювилею випють доброго шампана. А тіні... хто нині вірить у те, що тіні можуть вставати з домовинни й загрожувати царям?

Отож буде краще, коли скажемо, що пятилітній ювилей жовтневої революції буде відсвяткований гучно, бучно і бундючно. По столицях і великих містах відбудуться військові паради, у Кремлі московським відбудеться бенькет для представників дипльоматичного корпусу, комісарські жінки та коханки дістануть нові доброцінні подоби з потрабованих церковних скорбів. А для „чорного народу", як за часів Івана Грезного, будуть улаштовані кулачні бої та прилюдні тортури. До того-ж і горілку вже вільно продавати в „робітничо-селянській" державі. Тому не можна сумніватися, що офіціяльне свято випаде голосно й шумно.

* * *

Що-ж, однак, святкувати-ме офіціяльна большевицька Росія в днях пятилітнього ювилею? Які перемоги й здобутки?

Погляньмо насамперед на перемоги ідейні.

Півдесятиліття революційної боротьби — це явище не абиякої ваги. За такий довгий час кожда нова ідея, особливо по отриманню фізичної перемоги, легко могла-б поширитись і здобути собі прихильників у цілім світі.

З комуністичною ідеєю сталося щось цілком протилежне. Пять літ панування большевиків у Росії її остаточно вбили. У самій Росії, як сказав цими днями французький посол Еріо, є більше комуністів, ніж комунізму. А по чужих державах комуністична ідея себе остаточно скомпромітувала серед широких народних мас. Ще перед двома-трьома роками спостерігався досить інтенсивний комуністичний рух у Німеччині, Франції, Італії, Чехословаччині, навіть Англії. Нині ні для кого більше не є таємницею, що комуністичний рух у цих країнах істнує лише „постільки — посільки" — себ-то поскільки московські большевики оплачують його своїми окрівавленими грішми.

Хто нині дивиться на те, що діється в Росії, як на щось нове, революційне, як на шлях до кращого та иншого? Навіть порівнання з „буржуазною" французькою революцією кінця 18. віку нинішні московські події не витримують. У тих часах великий німецький поет Ф. Шілер все-таки писав:

„Кінчиться в Росії старее столітя,
І казкою стає сама будёна дійсність.
Мужів великих боротьбу ми бачимо
[наочно
За цінности поважні всього людства:
За владу і за волю".
(„Табор Валенштайна").

Який сучасний Шілер скаже щось подібне про большевиків і червону Росію? Та його засміють! Які вже там „мужі великі" й які там „поважні цінности всього людства"!... Так, оперетка якась, крівав фарса, а не „буря" й не „казка".

Такі суть ідейні здобутки пятилітнього здійснення комунізму. Большевики взяли велику ідею й зробили її загальним посміховищем, виваляли її в багні й крови, відстрашивши від неї людство на цілі століття.

Чим не підстава для ювилейних свят?

* * *

Погляньмо тепер на перемоги міжнародно-політичні.

Доба блькади совітського уряду великими державами скінчилася вже перед двома роками.

Велика, непереможна Англія перша подала руку „інбамі на півночі" й заключила з нею торговельну умову.

За нею кинулись Німеччина, Італія, Чехословаччина, Польща, Хіни, Нині навіть непримирима Франція пробує грунт у червоній Москві. Кемалістична Туреччина має з Москвою союз на оборону й напад.

А що з того всього?

Хоч ці всі умови куплено страшенно дорогою ціною, хоч за них заплачено золотом і концесіями, хоч за їх осягнене довелось потоптати всі „найсвятійші" засади комуністичної програми, — проте большевицька Росія де була перед двома роками, там вона є й нині.

Совітська Росія уступає „гнилову" Заходови позицію за позицією, але „гнилий" Захід досі ще не дав Росії ані сотика гроший, ані тони товарів. „Гнилий" Захід дає благодійну допомогу зруйнованим і голодуючим народним масам, але не червоному урядови, який довів ті маси до руїни.

На бенькеті, який певно відбудеться в московським Кремлі з нагоди ювилейних свят, будуть присутні дипльоматичні представники Німеччини, Польщі, Туреччини, Персії та инших „екзотичних" держав. Можливо, що будуть присутні й неофіціяльні представники Англії, Італії, Франції, Америки — якінебудь комівояжери або „чесні аферисти". Але що з того? З якими почуваннями будуть з ними витатися червоні можновладці? Як вони їм по-собачому заглядати-муть в очі: а чи не дасть, мовляли, пан хоч дулі, хоч півдулі?

Ні, марні надії! Як досі ніхто нічого не дав за-для прегарних очей Красина й Троцького, так і далі не дасть. А без того, без „річевих" доказів — яка користь большевикам од цих гостей? Так, одна лише моральна сатисфакція: ой, мовляли, які гарні пани не минають нашої хати!...

Але при цій „моральній сатисфакції" большевики на-разі мусять і залишитись.

* * *

До внутрішніх економічних і політичних „здобутків" пятилітнього панування большевиків страшно й підступатися.

Транспорту нема. Промисловости нема. Замісць торговлі — „непі". Сільське господарство характеризується одним словом: голод. Хронічний, нечуваний голод, з людожертвом і спустошеннем цілих місцевостий.

Що можна було продати, це вже продано. Фабрики й військові кораблі продаються закордон на старе залізо, церкви й монастирі стоять голі, банкові цінности вже давно переведено.

Одинокий ресурс, який ще лишається — це музеї. Мабуть, незабаром доживемо й до того, що по скелетах „диялого" Заходу появляться образи та колекції з совітських музеїв, як нині можна всюди закордоном бачити ікони та ризи з православних церков та монастирів.

А що буде потім?

Політичні „здобутки"... Певно де-небудь у Полінезії чи в муринській республиці Ліберії людність має більше політичних прав, ніж під совітською владою. Большевики все проголосили буржуазним забобоном: волю слова, друку, віри, зборів, спілок, всяке виборче право. А на місце цього всього заведено голу й необмежену сваволю червоного чекиста.

Як музеї досі лишаються одиноким острівцем серед загальної руїни та зубожіння, так і в области суспільній ще залишилося в совітській Росії одне зерятко не цілком знищене. То були рештки інтеліґенції. Але в останніх часах і вони стали заважати. І їх цілими транспортами висилається закордон „без права повороту".

* * *

Отож, як бачимо, большевики мають усі підстави бути вдоволеними з наслідків свого пятилітнього панування в Росії. Комуністичну ідею вони скомпромітували, себе самих — зблямували „гнилого" Заходу не одурили, економічно й політично відкинули Росію на триста літ назад, усі рухомі багацтва країни виплюндрували, інтелігенцію почасти винищили, а решту повисилали...

„Чаму-ж мне не пець, чаму не гудзець?" мовляв той Білорусин у своїй улюбленій пісньці... Справді, чому большевикам не святкувати свого пятилітнього ювилею з найбільшою урочистістю, коли вони з повним признанням своїх заслуг можуть оглянутись на такі великі „здобутки революції"?

І тому — „в Москві роблять спішні приготування до свят з нагоди пятилітнього ювилею жовтневої революції"...

Берлін, 13. жовтня.

Радянин.

Клим Крайнівський.

ПОЧАЛОСЬ МОЛОТОМ І СЕРПОМ—ПРЕСТОЛОМ ЗАКІНЧИЛОСЬ.

За кількадесять літ будуть згадувати меньше більше так про сьогоднішні часи в Росії: були се за нової доби капіталізму, за царя Леніна.

Так! так! Дійсно престолом*) закінчилося все. Бо якаж ріжниця під Леніном а Романовим під сю пору Імя Ленін настоящe русске імя і промовляє до душі російського народу. Впрочім кому з російських государів ходило о народ? Ленін мало про се журиться, він подобається своїй партії, все людям, які завдячують йому сьогодня життя кар'єру і инші земські богатства, а це вистарчить.

Коли переглянемо листки російської історії так на одній сторінці стрінемося з Леніном І. або Петро І. Се його рідний брат по ділу. Ніхто инший, тільки Петро хотів обтинати російським мужикам бороди, бо після него сього вимагала західно-европейська етикета. Се було по европейськи. Одним словом він бачив се в Европі і думав, що се ущасливить міліони його темних рабів. Він не застановився над тим, що може лучше булоб колиб російський мужик носив довгу бороду, бо в Росії зимно. Перо мав сильну армію а та робила що він хотів.

Ленін привіз свій комунізм з Европи. Всі кличі, які йому видалися гарними і великими в Парижі, Лондоні, Ціріху і Відні він позбирав і привіз в торбі до Росії. Що його це обходило, що ті кличі підходять під тему і непосвячену душу російського селянина так, як кулак до носа. Такий експеримент сюди аж ніяк не годився. Але Ленін мав червону армію, за ним була організована кліка, яка мала зброю в своїх руках.

Сьогодня по пятьох роках істнування найбільш ідеально устрою, себто комуністичного, в Росії, читаємо такі байки і сплетні в буржуазних газетах: домн і фабрики вже давно віддано властелям, в республиці робітників і селян, якої кермановичі заявляють, що нічого більше не бажають як мира.

І я читаю ті буржуазні вигадки і питаю: чому еще тепер робітники світа дивляться в сторону сходу? Чи вони не бачать, що там ані сліду того раю, на який вони чекають? Чи вони не бачать, що по чотирох роках страшного комуністичного хаосу поволи але певно родиться найчистійший капіталізм?

Здається, що жадна країна не стоїть так далеко на дорозі до здійснення комуністичного устрою (коли він взагалі можливий) як Росія. До сего Ленін вже давно призвався. Він бачить, що кличі принесені з Европи, се блахман а для його вірних треба зовсім инших: сильний пястук, зібрання окраїн під російським скиптром, привернення Росії старого порядку.

*) Читав в відворотну сторону слова мають серед з дістанем слово престолом.

політичного режіму, експанзію в Азії, Константинопіль... Ось кличі Леніна — некомуніста та його погляд на російські справи.

Почалось молотом серпом— скінчилося престолом. Та найбільше, що Ленін комуніст, що республика робітників і селян дійсно республика робітників і селян а радянська Україна дійсно держава українських робітників та селян.

Відень, 2. жовтня 1922.

ПОЗІР ДЖЕРЗИСІТСЬКА ГРОМАДО!

Заходом Ліґи Горожан українського походження скликується великі політичні збори на день 4. падолиста б. р. о годині 8. вечером в церковній гали при Ґрін і Сосекс ул. На сі збори запрошується всіх Українців та Українок. На зборах будуть промовляти американські бесідники і представник Галицького Правительства. Нехайже не бракне ані одного з нас аби показатись що ми є зрідний народ. 55-57

Комітет Ліґи Горожан.

САМ ЛИЦЕМІРСТВУЄ З СОВОЮ

Сам лицемірствує з собою,
Хто людським горем і журбою
Турбується з самохвальбою.

Хто при пирах або в гостині
Багати сипле милостині,
Грошаж не дасть своїй дитині.

Для людської хвали в реклами
Будує тріюмфальні брами,
А своїх пуска з торбами.

Про справи буцім дба народні,
Чужих виймя з біди безодні,
Своїх і голі і голодні.

А ти про своїх дбай найблизчих,
Про тих безпомічних, найнизчих,
Про тих безрадних і найтужних.

Що допімнутися не вмієш
І явно зажадать не сміють
І жаль свій лиш сльозами ріють.

Про тих подбай, щоб ала трівога
Не гнала їх від твойого порога,
То мати-мезі заслугу в Бога.

Іван Франко.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

КІЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ГРОМАДИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВИ

(Другий виказ).

Ч. 277

Від 1. вересня до 1. листопада 1922.

	Тепер НА ФОНД	Попередно НА ПОЗИЧКУ
1. Detroit (Hamtramck), Mich.	$1372.25	$ 3425
2. Chicago, Ill.	1000.00	10525
3. Philadelphia, Pa.	786.35	6385
4. Chester, Pa.	366.11	1387
5. Brooklyn, N. Y.	284.60	2155
6. Passaic, N. J.	283.75	1317
7. New York, N. Y.	251.50	9565
8. Baltimore, Curtis Bay, Md.	161.50	1250
9. Minneapolis, Minn.	160.00	1130
10. Frankford, Pa.	137.00	320
11. Wilmington, Del.	133.65	750
12. Woonsocket, R. I.	118.00	2920
13. Carnegie, Pa.	100.00	1505
14. Newark, N. J.	100.00	3330
15. Syracuse, N. Y.	85.75	2085
16. S. S. Pittsburgh, Pa.	80.00	1270
17. Pittsfield, Mass.	78.50	420
18. McKees Rocks, Pa.	71.00	540
19. Northampton, Pa.	71.00	285
20. Manville, R. I.	64.00	867
21. Herkimer, N. Y.	50.00	130
22. N. S. Pittsburgh, Pa.	50.00	1000
23. St. Joseph, Mo.	48.80	590
24. Cleveland, Ohio	47.00	3415
25. Ambridge, Pa.	38.40	450
26. Bridgeport, Pa.	37.00	340
27. Powers, W. Va.	30.00	
28. Jersey City, N. J.	29.00	4029
29. Granville, N. Y.	25.00	115
30. McAdoo, Pa.	25.00	350
31. Olyphant, Pa.	25.00	450
32. Braddock, Pa.	24.00	195
33. Trenton, N. J.	24.00	480
34. New Alexandria, Pa.	22.00	*
35. Elizabeth, N. J.	20.00	1785
36. Toronto, Ontario, Canada	20.00	5
37. Millville, N. J.	20.00	215
38. Woodhaven, N. Y.	12.00	305
39. Bayonne, N. J.	10.00	1260
40. Mahanoy Plane, Pa.	10.00	25
41. Marblehead, O.	10.00	25
42. West Park, Ohio	10.00	100
43. Ramey, Pa.	9.00	175
44. Gary, W. Va.	6.00	
45. Addison, Conn.	5.00	320
46. Benwood, W. Va.	5.00	80
47. Decatur, Ill.	5.00	35
48. Gridley, Calif.	5.00	
49. Lyon Falls, N. Y.	5.00	
50. Marysville, Calif.	5.00	
51. Yonkers N. Y.	5.00	1020
52. Wilton, N. Dak.	5.00	260
53. Watervliet, N. Y.	5.00	165
54. Wilkes-Barre, Pa.	5.00	795
55. Broughton, Pa.	2.00	
56. Durbamville, N. Y.	2.00	10
57. Old Westbury, N. Y.	2.00	
58. Westerly, R. I.	2.00	15
59. Aliquippa, Pa.	1.00	15
60. Buffalo, N. Y.	1.00	1451
61. St. Louis, Mo.	1.00	510
62. New Britain, Conn.	1.00	105

Українські громади в Америці! Боронить Рідний Край, памятайте на Фонд Негайної Допомоги! Складайте жертви громадно і сейчас, а шліть їх до:

DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
411 Southern Building, Washington, D. C.

РІДНИЙ КРАЙ КЛИЧЕ О РАТУНОК.

(Допись).

Я від себе, хоч бідний, переслав пять долярів до нашої Місії на Фонд Негайної Допомоги. Може тих пять долярів стане хоч на одну кулю на одного ляха. А тепер кличу других наших братів-робітників, щоб ратували рідну землю хоч долярами, коли вже не кровю. Не даймо пропадати нашій матері; даймо поміч в долярах; а наші браття набудуть за них оружя та будуть гнати незабаром ляцьких зайдів аж до Варшави. Ану Браття, станьмо проти ляха всі разом одним зелізним фронтом.

Тут коло мене ляхи викрикують, що Львів їх, так, як і Варшава, та приповідають, що їм з Варшави до Львова як зі Львова до Варшави.

Та я інакше рахую. Від Рождества до Нового Року один тиждень, але від Нового Року до Рождества дещо більше. От таке буде і з їх польським Львовом. Львова не будував польський пугач, але український Лев. Той і буде там панувати. А ми допоможім йому вигнати польського пугача, що заліз тепер аж на львівський ратуш. Ану браття, киньмо дещо на кулі, щоби було чим підстрілити пугача.

Не отягаймось, а зложім Фонд Негайної Допомоги!

Д. Пухальський, Мерисвил, Кал.

ДЖЕРЗИСИТЧАНЕ НА ГОРАХ МІСТА, ПОЗІР!

НЕЗАБУДЬТЕ, ШО 5. ПАДОЛИСТА Б. Р. то є в СЮ НЕДІЛЮ о год. 4. пополудни відбудуться

ПОЛІТИЧНІ ЗБОРИ

в Народнім Домі, 367 Ст. Пол Евеню.

На сих політичних зборах будуть промовляти американські бесідники, кандидати на уряди в надходячих виборах. На сих зборах повинен явитися кождий горожанин, горожанка, та всі Українці і Українки. Незабудьте-ж прийти громадно всі, мужчини і женщини, щоб непоказуватися перед Американцями. Приходіть всі і кличте своїх знакомих.

Комітет.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ.

(Враження з поїздки по Галичині).

Політичний білянс.

Для постороннього глядача білянс політичної боротьби нашого народу в Галичині невеселий; ціла країна в руках ворога, стогне під військовою окупацією і адміністраційним насиллям, всі прояви української політичної організації здавлені, свобода слова і преси потоптані, тюрми переповнені українськими вязнями. Але приглянься трохи близше українському життю в Галичині, а побачите, що, мимо всіх зверхніх невдач, **боротьба останніх літ дала нам такі тріпкі здобутки, що справу самостійности Галичини можна вже сьогодня вважати рішеною на нашу користь.** Український рух не тільки не знищений, він тепер без порівнання більш сильний, свідомий і активний, як був в початках боротьби за державну самостійність Галичини.

Перший наш тривкий здобуток з сеї боротьби — **се зміст національної і державної свідомости** серед нашої суспільности, на селі і в місті. Правда, галицьке село ще до 1918 року було у цілому національно свідоме. Українська політична і культурна організація, великі політичні рухи, які що хвилі потрясали Галичиною, зрушили були ще перед війною в основах нашу селянську масу і дали їй певну національну свідомість. Ся свідомість тепер без порівнання глибша і ширша. Світова війна, російська окупація в Галичині, а потім австрійська окупація на Україні, революція з 1918. року і українсько-польська війна, а врешті теперішня польська окупація не перєсунулись понад нашим селом безслідно. Національна свідомість не тільки стала загальною, вона перетворилася з почуття окремішности нашого народу від польського в почуття єдности з цілим українським народом і в почуття потребе для нього власної самостійної держави.

Особливо молодше сільське покоління виробилося за останні роки не до пізнання. В кождому селі найдеться бодай кілька десяток людей, що були підчас війни на Україні, що служили в українській армії по сім або по тім боці Збруча, брали участь в облозі Львова або в здобуттю Київа, перебули польську тюрму або полон і т. д. У тім вогні душі їх переродились до грунту. Се вже покоління, яке має відкрите очи на все, що діється довкруги нього, і знає свої обовязки у слушний час. Їх вплив відбивається на старім поколінню і опановує ціле село.

Але й для галицького міста не проминули останні роки безслідно. Навпаки, **наш національний прибуток по містах відносно ще більший, ніж по селах.** Коли сам Львів ще для поверхового глядача робить враження переважно польського міста, то инші міста, як Станиславів, Кодомия і ин., відразу на перший погляд виказують сильне зукраїнщення. На вулиці переважає українська і жидівська мова, польську чути найменше. В дальших від центра околицях її цілком не почуєш.

Се й відповідає тим переміням, які перейшло населення наших міст. Ми зискали тут по части цілком новий прибуток сильні кадри **українського робітництва і міщанства,** які під враженням останніх подій перейшли зі стану національної байдужости або сповщення в український національний табор. Львівське українське робітництво, яке до війни організувалося „під еденим дахем" з польським, віддаючи йому своїх найкращих провідників і свої душі, яині цілком відділене від польського. Український робітник таки переконався, що йому не по дорозі з польським „товаришем", який у патріотичне повелення підчас українсько-польської війни задовольнило найбільш вибагливих польських шовіністів. Українські робітничі організації у Львові — се вже не так, як давніще, мертві фірми на папері, без членів і самостійної думки. Се дійсні осередки життя і праці нашого робітництва. Правда, хвилеві провідники сих організацій останніми часами надто кидають оком на червону Москву, виглядаючи відти спасіння. Є надія, що практичний досвід з сеї приязни видчить, як не провідників, то саме робітництво від сього нового москвофільства.

Серед міщанства, як і в провінції, відбувся теж маючий поворот до українства. Українські купці і ремісники виступають отверто як Українці, наражуючись на бойкот Поляків, беруть активну участь в публичнім житті, піддержують матеріяльно українські інституції і т. д. Коли давніще на цілий Львів було двохтрьох шевців і кравців, що признавалися за Українців, сьогодня се стало загальним явищем. Візьмім у руки перший український міщанський тижневик „Слово", що почав сими днями виходити у Львові, і погляньмо на повістки. Ми найдемо там цілі стовпці анонсів наших ремісничих робітень у Львові і на провінції. Часті такі випадки, що старі батьки ще не можуть навикнути до української мови, але їх діти вже говорять по українськи і ходять до українських шкіл.

Другий наш національний здобуток — се величезний **зріст відпорности і витревалости** нашої суспільности. Під впливом польських насильств, безнастанних арештів, інтернувань, ревізій та всяких инших знущань, які вміла вигадати польска окупація, характер нашої суспільности основно перемінився. Вона не то що не зломилася, але стала ще більше **відпорна і завзята.** Зникла давна непевність і заляканість і на галицькому грунті появляється новий тип Українця, якому не страшні ні арешти, ані тюрми, якого не візьме ні ласкою, ні погрозами. Він все те вже бачив і знає, на все приготований і загартований. І так однаково старі чи молоді, мужчини чи жінки, інтелігенція, селянство, чи робітництво. Тверда польська школа не минає даремне, вона нехотячи виховує нам суспільність, вчить її боротися за волю.

В парі з сим виробилася ще одна нова ціха в характері нашої суспільности — се **чим раз більший натиск в національній боротьбі на власні народні сили.** Замітно зникає те страшне прокляття, що лишилося нам у спадщині з австрійських часів: вічне оглядання за чужою допомогою. **Орієнтація на чужі сили зійшла на друге місце.** Суспільність цікавиться, що думає робити в галицькій справі антанта, Союз Народів, і т. д., але рішення справи від сього не жде. Не можна балакати теж про орієнтацію на большевиків, на яких, крім деяких провідників львівського робітництва ніхто не покладає ніяких надій. Навпаки, під враженням останніх вісток про нову хвилю терору на Україні, арештовання Сергія Єфремова і инших українських діячів та нові масові розстріли, слідне загально вороже відношення до московських завойовників. З окрема селянство ставиться до большевизму крайне ворожо.

Таксамо треба ствердити, що **нема ніякої, хоч би й малої струї або групи, котра хотіла-б годитися з Поляками.** Щодо цього є між усіми політичними напрямками повна солідарність і одностайність. Виломлюються зпід неї хиба тільки платні польські агенти, як Михайло Яцків, два братти Твердохліби і Демянчук, пятновані цілою суспільністю як хрупі і зрадники.

В сій „орієнтації" на власні сили лежить джерело нової форми політичної боротьби, яка появилася останніми часами в Галичині, а саме **терористичних актів на зразок Ірляндії.** Се найновійший спосіб боротьби проти польської окупації. Почалося перед кількома місяцями від окремих дрібних випадків. Тут убито польського жовніра на варті, там розірвано телеграфічні дроти, там згорів польский фільварок. Хто се робив, про се не здавав собі справи ні наш загал, ні польська адміністрація. Але такі випадки почали множитися з дня на день. Стало ясно, що тут хопить про акцію, керовану одною тайною рукою, з вістрям звернеиим виразно проти польського панування в Галичині. Сьогодня сей рух виріс понад голови польської адміністрації, яка не може дати собі ради. День у день по всіх закутках Галичини горять стирти польських дідичів і кольоністів, перериваються залізничий або телеграфічний рух, вилітають у повітря польські магазини і урядові будинки, але руки, яка переводить сей суд мести не вдається найти. Польска адміністрація бачить виглядно свою безсильність серед розбурханого українського моря і, замісць шукати виновників, мститься на українських культурних інституціях, відпомагаючи динамітові замахи на наші бібліотеки, музеї і школи.

(Конець буде).

ДО РОДИМЦІВ ЗБОРІВСЬКОГО ЛОП.

Нижше підписаний тимчасовий комітет отсим запрошує всіх щирих родимців зборівського повіту на перший організаційні збори, котрі відбудуться в неділю, дня 5. листопада, о 3. годині, в гали Народного Дому, 217 E. 6th St., в справі допомоги в заложенню української гімназії в Зборові. 56-57

ЗА ТИМЧАСОВИЙ КОМІТЕТ:
Н. Хомик.

NEW YORK, N. Y.
Ліга Горожан і Ветеранів в Ню Йорку
— устроює —
В НЕДІЛЮ, 5-го ПАДОЛИСТА С. Р.
ДЕНЬ ОСІННИХ ЦВІТІВ
в дохід Рідної Школи.

Зрана будуть дівчата продавати цвіти при церкві на 7-мій улиці, попотудни і вечером в Укр. Нар. Домі.

Українці! Не забуваймо, що в школі наша будучність, тому всіма силами допомоймо істнованню Рідної Школи.

ПОЗІР! ПАСАЙК, КЛІФТОН І ОКОЛИЦІ. ПОЗІР!

Читайте і другим переказжіть, що **Тов. Укр. Січ, від 182 У. Н. Союза в Кліфтон, Н. Дж.,** відограє

В СУБОТУ, 11. ПАДОЛИСТА 1922 Р. в гали Укр. Школи, 212 President St., Passaic, N. J.

драму в 4-ох діях з робітничого життя на Україні, під назвою

БАТРАКИ

Написав А. Костенко.

Початок точно о годині 7. вечером. Половина чистого доходу призначена на підтримание мушиного товариства при гр. кат. парохії св. о. Николая в Пасайку.

Режисер: **проф. п. В. Білоруський.**

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

Шановні Українці і Українки! Хто з Вас бажає побачити одну з найсумнійших українських штук, боротьбу з голодом, хай приходить на це представлення, бо аматори під проводом проф. п. В. Білоруського напружають всіх своїх сил, щоби це представлення відограти як слід, а що вручить

57,61 КОМІТЕТ.

ПОЗІР! НЮ ЙОРК! ПОЗІР!

ЗАХ. ТОВ. ВІЛЬНІСТЬ В АМЕРИЦІ ЖІНОЧА ГРОМАДА

відограє представлення

ЧАРОДІЙКА

— або —

КУМА МАРТА

комедія в 5-ох діях

В УКР. НАРОДНІМ ДОМІ,
217-219 E. 6th Street, New York City

В НЕДІЛЮ, 5-ГО ПАДОЛИСТА

Початок о годині 7.30 вечером.
ВСТУП $1.00, 75 і 50 цнт.

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ.

Отсим запрошується Товариства і Братства, рідняк всіх Українців і Українок міста Ню Йорку і околиці прибути на сю так гарну штуку, котра розказ перший буде поставлена в Ню Йорку. За добру забаву і чесну обслугу ручить — КОМІТЕТ. 56-57

ROCHESTER, N. Y.

НОВИСТЬ! УКРАЇНЦІ! НОВИСТЬ!
Заходом Центрального Ратункового Комітету відограється драма в пятьох діях, в шести відслонах, зі співами і танцями під заголовком

ПІМСТА ЗА КРИВДУ.

Згадана драма буде виставлена аматорами Укр. Пл. Клюбу

ДНЯ 4. ПАДОЛИСТА
в Workmen's Circle Hall (Єврейська), під числом 476 Klinton стріт.

Вступ 50 ц. Початок точно о годині 7.30 вечером.

Робітники і робітниці! Не забудьте за день-два падолиста, а спішіть на це представлене, котре представляє нужду і горе селян за панщиняних часів, а також як селяни відплачувались панам за запоздану їм кривду. Отож прибудьте всі як оден, а тим сповните свій братерський обовязок, бо весь дохід з того представлення призначений для голодуючих в Великій Україні. 55-56

Комітет представлення.

Др. Іван Копач.

НАД ТРУНОЮ ОЛЕКСАНДРА МИШУГИ.

(Прощальне слово на похороні бл. п. артиста-співака Олександра Мишуги з дня 29. вересня 1922 перед Музичним Інститутом ім. Лисенка у Львові).

Дорогий Наш Друже Олександре! Ти відїздиш отсе від нас вже раз на все у далеку-далеку дорогу... І ми, Твої знайомі, други і поклонники, проводимо отсе Тебе вже по раз останній на вічний упокой. „О, Духи правдивними" — проводимо тим, що Тобі і нам найміцнійше: нашою славою, нашою ревнюю, сердечною, величавою піснею — так, як і Ти проводив колись неодну і неодного з нас ще маленьким, кучерявим хлопчиком у своїм тихім, рідним Виткові, а відтак і тут у катедральним, столичнім нашім Львові молодеьким студентиком-бурсаком...

Далека-далека та Твоя нині, Друже, дорога. Та прецінь не спішися дуже. Ще поспієш. Вічність велика, зажде певно на Тебе, вонаж має час... А Ти подивися ще хоч хвилиночку отсе на нас знайомих і на отсю Твою журбу і радість, на отсей смирний і затишний своїм виглядом, але пишний і величавий своєю надією на будуче наш Музичний Інститут, здвигнений також і при Твоїй щедрій помочи для сили і слави нашої пісні, нашої праці, нашої народньої української ідеї. А що Ти ще й на смертній своїй постели так щедро й горячо памятав про него, то чиж і се не мусить бути для него також як найкрасшим гороскопом на будуче? Бо, глядиж, Друже: Ледви щойно шість літ минуло від тої хвилі, як його отворено й поблагословлено, а кілько ту вже у учителів і учеників його зібралося коло Тебе, щоби ще хоч на останнім працюванню з Тобою окружити Тебе дружно і подякувати Тобі щиро за Твою велику поміч і світлу пораду.

Кажу „світлу пораду". Бож знаєш, Друже, сказано: що на роди жиють тільки кровю своїх найкрасших синів. А, Ти також зложив щедро ту свою жертву крови на долю свого народа. Правда, не просто й безпосередно, нпр. в одній хвилі борцем на поли битви, але поволи, доцільно й витревало протягом цілого свого довгого життя. Бо й якже? Тиж пішов колись у широкий, далекий світ малим убогим сільським хлопчиком. І чи раз і два Ти мусів принести жертву із своєї крови для своєї ідеї у формі голоду й холоду, у формі завзятої, твердої праці, ба й гіркої нераз мовчанки, заки стали Тобі приплескувати, а то й кланятися. Навіть і найсильнійші міра сего, близькі й далекі, царі й банкирі, королі й королівські народи, і то навіть і такі, що у своїй сліпій гордости тільки себе одних і уважають вибраними дітьми Бога? Початковий матеріяльний недостаток і природний вплив чисто суспільний опір середовища Ти зумів поборати невтомним трудом і мовчазним терпінням, відчуваючи влучно, що, як у світі фізичнім, так і в моральній духовій сфері суспільного людського життя перед дійсною реальною силою мусить все і всюди скорше чи пізнійше уступити місця пустий, неоправдано претенсійний крик і гест. І скажи, Друже: Чи дуже Ти рахував собі при тім свій восьми- чи шестигодинний день праці? І чи дуже Ти здав при тім також й на оиту, як каже великий поет, задрібнику-шинкарку, сокоростижну розголосну хвалу тупої мінливої товпи?

Так було в часах Твоєї науки. А як ти вивчився вже і Тебе стали гостити й розривати навіть по найбільших столицях Европи — чи Ти дав упоїти себе і зачадити? Комуж на Твоїм місци від гучних оплесків і солодких підлесдих слівець у таких суспільних височинах не закрутилабися була голова? Але Ти навіть із найпишнійших позорищ сего світа мкнув собі тихенько щирою душею таки під рідну, видко, дорогу Тобі, стріху і нераз сумував разом із нами над „помарнілою нашою долею" і потішав нас бодро, що „вже прецінь може час лучшої далі і для нас" і запевняв нас голосно разом із Лисенком і Шевченком, що й Тобі „недоднаковісінько, ні, як Україну злії люде присплять лукаві і в огні єї окраденую збудять...". Ба, от ще й нині, коли отсе, здаталобся, Тобі оттут на земли вже все мабуть повинно би бути байдуже, Ти прецінь затужив ще спочити на вічний сон у своїй тихій волинській сторони серед тих самих рідних нив і лугів, які Тебе колись маленького так щиро повитали, плекали й колисали. А прецінь Тобі тепер і на чужині десь було би добре спати, і то може навіть і спокійнійше, як тут тепер бо от чуємо, що ти навіть у далекій чужій Швеції зумів собі так дуже приєднати благородні серця своїх учеників і учениць, що вони стали Тобі за рідних дітей у послідних хвилях Твого туземного бутя. А все те осягнув Ти тільки цією Твоєї крови — на правдиву славу Твою, а через Тебе й нашу. Так ясно світить нам усім Твій великий примір і нині і на віки...

Правда, міг би хтось сказати, що Ти прецінь мав лекше для себе, як неодин із нас, бо-ж царська ласка, ба й ціла ціяність і слави, царина тона і мелодій, була майже вся так сказатиб з обсягу Твоєї індивідуальної власної особистої волі. Тиж орудував тонами, які таки й сам із себе й видобував, між тим як от уже навіть прим. врхітект мусить орудувати матеріялом, який лежить поза ним, і він його щойно мусить роздобути, оцінити, розложити й припасувати, щоби вивести хочби й найменшу будівлю. А щож говорити про половодоця або суспільного керманича, що мають до діла з матеріялом із людських одиниць, що то кожда з окрема має свої погляди й стремління, не кажучи вже забаганки й амбіції?

Та се ріжниця всеж таки тільки зглядна, релятивна. Бо на сім світі — по правді — ніхто не має легко і навіть — вже з самої природи річи — і не може мати легко. Сказанож прецінь вже першому чоловікови при виході з раю: „В поті чола будеш їсти хліб свій". А старий грецький поет Гезіод вже на близько тисячу літ перед Христом вирізьбив найглибшу житеву людську правду в дивних словах: Перед (усякою) вартістю (тугостю) Боги поставили піт. Так, Друже, ми знаємо се дуже добре, що і Ти зовсім не мав легко. Легко хиба о стільки, що Ти мав від Бога даний Тобі талант і щасливо у свій час рішився вним ціле своє життя ретельно орудувати. Ти того свого таланту зні не перемінив нерозумно. І Ти тепер сміло можеш станути перед Престолом Всевишнього Судії, щоби здати справу з орудування ним...

І от тут Тобі ще й одна наша послідна просьба до Тебе: Виправдавши своє життя, умови там, Друже, Всевишнього Царя світа, щоби і нам зичливо зіслав тут короткого пророка і провідника, який ясною і могучою рукою зумів би прецінь уже раз по так довгій і гнилій блуканині нашій вивести наш нарід із єгипетського дому работи...

Не забувай же нас, Друже і пращай! А тут Тобі: Вічная Память!

САМОУБИЙСТВО В АВТІ.

В Ню-Йорку застрілився револьвером якийсь Чарлс Пескот, 31-літний купець. Застрілився підчас їзди автом. З ним була в авто його жена, котра недавно почала проти нього процес за сепарацію (розділ). На поліції зізнала вона, що муж просив її покинути процес, а коли вона не згодилася, він виняв револьвер та застрілився.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ

Товариство уповноваснене СОВІТСЬКИМ ПРАВИТЕЛЬСТВОМ УКРАЇНИ доставить посилки харчів, одежи, інструментів і медикаментів посилані через

UKRANIAN-RUSSIAN RELIEF FORWARDERS, INC.
255 Grand Street, cor. Chrystie Street, New York, N. Y.

БЕЗ ПОДАТКУ

Посилки вислані через нашу організацію послугуються всіми полекшами на українських зелізничих дорогах Гроссилаються БЕЗ ПОДАТКУ.

МИ ОДИНОКІ, КОТРІ Є В СИЛІ ПОСИЛАТИ МАШИНИ НА УКРАЇНУ.

Ми маємо спеціальне позволення від Українського Совітського Правительства доставляти ріжного сорта машини (почавши від машин до шиття, а кінчивши на більших тракторах) з Америки від поодиноких людий або організацій. Вони будуть доставлені за посередництвом ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ПОСИЛКИ ПРИНИМАЮТЬСЯ ЛИШЕНЬ НА УКРАЇНУ.
Наш офіс отворений від 9. рано до 8. вечером; в неділі до 1. пополудни.

МИ НЕ МАЄМО ЖАДНИХ ЗВЯЗКІВ З ДРУГИМИ ФІРМАМИ.

UKRANIAN-RUSSIAN RELIEF FORWARDERS, INC.
Main Office:
Grand Theatre Building, 255 Grand St., New York, N. Y.
Telephone: Orchard 4910.
Branch Office:
111 East 4th Street, A. R. BOGIN, Inc.

Чужинецька місцевість в Америці
Бріджпорт

БРІДЖПОРТ
ІДЕАЛЬНЕ МІСТО

ЗДОРОВИЙ КЛІМАТ, ГАРНА МІСЦЕВІСТЬ, РІЖНОРОДНІ ЗАНЯТТЯ З ПОСТІЙНОЮ ПРАЦЕЮ І ДОБРИМ ЗАРОБІТКОМ, ДОБРІ ЖИТТЄВІ ВІДНОСИНИ.

Від нашого кореспондента.

Bridgeport, Nov. 2.

Бріджпорт є добре місце робити і жити в нім. Розуміється є і инші поступові міста в Америці. Ми дивимося за ними і думаємо писати за них. Покищо з погляду робітника і робітницяго згляду, Бріджпорт має додайні сторони. Є се гарне місто. Положене на Лонг Айленд грунті шістьдесять миль на схід від Ню Йорку, має богато парків, великі водні береги, повітря здорове, клімат рівномірний, улиці широкі, хати чисті і новабні. Помимо що місто фабричне, не запримітите димів. Коли Пітсбург є мгнистий, Шікаго сумовите, а Бофало сніде, Бріджпорт має богідний небосклін, який пригадує синий італійский горизонт або кольор гарного неба в Каліфорнії. Колиб хтось був постійно настроений, сказав би небосклін Бріджпорту є рефлекцією догідного, приємного духа мешканців. Мешканці Бріджпорту суть приємні, впоєні братерською любовю і доброї волі супроти своїх сусідів. Якось натовп і крик Ню Йорку або других великих міст є менший в Бріджпорті, що надає вигідійшу спромогу життя. Там працюється стільки, як дебудь инде, однак зміючимися серцем і усмішкою на устах. Можливо тому, що кождий задоволений своєю долею. Можливо тому, що робота тут стала, життя меньше напружене, удержанне умірковане, розривок більше як в инших місцевостях.

Або може тому, що Бріджпорт є космополітаньке місто? Вповні одну третю часть мешканців з 150.000 творять чужинці. Австрійці, Чехи, Мадяре, Італійці, Поляки, Литвини, Українці і другі народности мешкають тут в повній згоді. Вони надають барву життю міста. Вони роблять його ріжнобарвним. Вони приняли американські ідеали, стали поступові, забули і відкинули свій ступінь життя. Затримали вони однак богато своїх старих звичаїв. Вони більше люблять товариське життя ніж Американець, котрий більше подобається спокій. Чужинці більше говорливі, більше виражаючися, більше темпераментальні. Тому мають вони так богато товариств, організацій, тільки танців і публичних свят всякого рода. Тому люблять жити разом в групах — Мадяри, Поляки, Словаки, Італійці та решта. Тому тішаться вони повними кравнами. Вони люблять коли є їх богато, побільшається їх, коли стають щораз більшим чинником між мешканцями міста.

Зносини між чужинецьким а родовитим елементом суть приємні. Бріджпортчане непоказують ріжниці братерського поводження до чужинців. Звичаї і обичаї ріжняться, однак людська натура є однакова по цілому світу. Богато між нами є добрих і злих, а що треба, се є пошана до других. Зрозуміння їх браків. Бріджпортчане мають се. Вони розуміють, що чужинці в великій мірі помогли будові міста. Чужинець робив і робить найпростійшу роботу, роботу не обхідну в фабриках. Чужинець є потрібний і без него колеса фабричні в Бріджпорт не обертались. Се є зрозуміле. Се навіть признається з вдячністю. Се не є ганьбою признати правду. Воно повинно датися кредит там, де він належається. Чужинець зробив добру роботу в Бріджпорт, він був співробітником і спільником в будові і добробуті. Тому є він витаним там, чується немов в дома і заохочений зробити Бріджпорту своїм домом.

Коли він се зробить, буде чувся вдоволений. Починаючи, тут є около сто пятьдесять ріжних фабрик в Бріджпорт, які дають незвичайну спосібність кождому мущині і женщині дістати відповідну і стійку роботу після занять і кваліфікації. Фабрики які знаходяться в Бріджпорт є: фарби, машинові вироби і спеціяльних машинерій, електричних приладів, машин до шиття, фабрики машин до писання, зелізних виробів, суконні, полотняні, автомобілеві, срібних виробів і виробів з дорогих металів, міди і сталі і т. д. і т. д.

Ріжність промислу є великим добром для робітників. Фамілія може остати в Бріджпорт і голова родини робить в фандрі а жена в фабриці машин до писання, донька в фабриці горсетів. Тут є заняте для кождого члена родини кождої пори року.

Платні з яких можна вижити і Бріджпортський долар заплатить стільки за рент, харч, одежу, забаву і лишить таку велику решту на сховок на злі часи як долар будь котрого великого фабричного округа на Сході.

Та платня не є всім. Щоб бути щасливим, треба більше як платні. Ми потребуємо милого окруження, гарного помешкання, нагоди виховати дітий належито, шкіл, місця на забави і розривки. Про се будемо говорити в инших артикулі. Він буде правдивий, інтересний і в богато випадках незрівнаний.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — СЕ СИЛА — ПИШЬТЕ ПО НАЙНОВІЙШИ ЦІННИК КНИЖОК!

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

ЗНАНИЙ УКР. ХИРОПРАКТОР

ДР. АКУРЕЙ БОРАК

лічить рівні зо-ченні недуги так МУЩИН ЯК ЖЕНЩИН не уживаючи меленицин.

Переконайтесь, увірите.

Ню Йорк офіс: 335 E. 18th St.

Понеділок, середа, п'ятниця від 10. рано до 7. вечер.

В неділі від 10. до 1.

Passaic, N. J. офіст 52—2nd St.

Вівторок, четвер, субота від 12. до 8. вечер.

НАДЗВИЧАЙНА ОФЕРТА.

Для ослаблених мущин.

Потребуєте післати нам лише 50 цнт.

Ослаблені мущини як також нервові зістануть радикально і раз на все вилічені через ужите средства NOVO. Се, не можна сказати, чудове средство, яке вилічило вже масичі надужиті мущини. Коли Ви є недужі, коли долягає Вам нервове ослаблення, коли втратили силу, коли маєте мелянхолію, зимні руки і ноги, біль голови, запір, дистресію, слабість нирок або инші недуги каналу урининого, неприємні сни, боязнь стрічатись з людьми, як се роблять другі, то зістаєте удоровлені при помочи средства NOVO. Се средство в розмірно короткім часі зробить Вас сильними здоровими і щасливими, так що будете в силі уживати всіх приємности життя. На доказ і для переконання Вас о сім, що NOVO средство се дійсно здоле, вишлемо Вам даром таку скількість сего средства, що Вам вистане на 15 днів, якщо пришлете нам свою адресу і лиш, як також 50 центів в поштових марках або готівкою на оплачення поштової пересилки і опаковане. Просимо звернути увагу на се, що се не є мала пробна пачка, але комплетний запас, вистарчаючий на 15 днів, який дуже часто вистарчає на лічене. Оферта є важна лише на ограничений час. Надишіть до нас безпроволочно, надишіни часопись, в якій Ви читали се оголошення і напишемо Вам сейчас згадане средство.

NOVO COMPANY, Dept. 23,

Box 33. Brooklyn, N. Y.

БАЧНІСТЬ УКРАЇНЦІ!

Кримінальне Бюро Детективів.

Коли Вас хто обкрадає, опікає або скривджує, коли маєте які непорозуміня, голоситься до:

WILLIAM LAZOREK,

133 Second Ave., New York City

Український детектив, котрий полагоджує справи по цінах Злучених Державах і Канаді. 57-59

ПОПАЛИ НА СЛІД ЗЛОДІЙСЬКОЇ БАНДИ

Дітройтська поліція хвалиться, що їй вдалося попасти на слід небезпечної великої злодійської банди, котра оперувала не лишень в Дітройт, але й в Ню Йорку, Шікаґо та других містах Америки. В самому Дітройті найдено в складах шайки товарів вартости понад 10,000 долярів.

КОШТОВНИЙ ТЕРОР.

Еспанські власти подають, що від часу, як в місті Берселюні настав в 1918 році терористичний рух, від терору погибло 225 людий, а 753 було ранених. Кромі терору в Барселюні, були ще заворушення по других містах Еспанії, як в Мадриті, Валенсії, Севілі і других; в них від 1918 року погибло 124 особи. В Барселюні межи иншими погиб також намісник провінції.

СОВІТСЬКА АМНЕСТІЯ.

ВЦІК доручив особливій комісії під голосуванням Томського і при участи наркомоста Курского розробити проект декрету про амнестію, яка має бути опублікована в день роковин жовтневої революції, амнестії має бути поширена на всіх засуджених до тюремного увязнення карних і політичних злочинців за винятком висших адміністративних органів.

ЗЕЛІЗНИЧА КАТАСТРОФА.

Коло міста Аделайн, в стейті Луізіяна, зударився поспішний поїзд зелізниці Садерн Пасифик зі спеціяльним поїздом, що віз театральну трупу. Від катастрофи погибло трое людий: братя Віліем та Гомер Джонс, та Мекткаф. Межи тяжко раненими є жінка Віліема Джонса.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

Григорій Кунашевський

Представитель всіх корабельних ліній

НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ АҐЕНТ і НОТАР

ПРОДАЖА ШИФКАРТ ДО КРАЮ і З КРАЮ

(Ціна стисло Компанічна.)

СТАРАННА ОПІКА ДЛЯ РОДИН.

Пересилка Гроший до Всіх Частий Світа.

(Точна-дешева, і під повною ґарантією.)

СОВІСТНА ОБСЛУГА - ЗАГАЛЬНА ПОШАНА.

Повне довіре серед громадян Українців по всіх стейтах Зл-Держав.

По близші інформації звертайтесь всегда на адрес:

G. KUNASHEVSKY, 179 E. 3rd ST., NEW YORK, N. Y.

ПРОПОВІДЬ МІСТО ОБОРОНИ.

Перед стейтовим карцером судом в Стейтсбуро, Джорджія, засідає молодий методический проповідник Еліот Падрик, обжалований за вбите своєї жени та її матери. Покликаний обороною до зізнання в своїй обороні, проповідник зложив зізнання досі ще нігде невідомий спосіб. Почав він молитвою та проповідю на тему: „Не пожадай жени ближнього свого". З його слів виходило, що він признається до вбийства жени та її матери, але всю вину за свій вчинок складає на жіночу зрадливість. Після його бесіди иншині жінки спричиняють мущинам богато непотрібного терпіння, бо вони заманюють їх, граючи на їх нервах тарноминими одніями та примаюючи їх полово. Говорив він, що нині жінки такі небезпечні, що молодому половікови зовсім неможливо віддатися теольоґії. (богословію).

Опісля він показав лаві присяжних суддів на свого тестя, обвиняючи його в урядженню подружа межи ним та його дочкою. Тут обжалований попав в таке подражнене, що йому не стало голосу, і він мусів напитися води, і вмитися нею, аби яко-тако прийти до себе. Він вже далі не говорив, але сів, спустив голову межи руки та заснув на судовім столі перед цілим судом.

Суд переслухав наперед цілий ряд свідків, покликаних прокуратором на доказ, що обжалований є сповна розуму. Потім оборона переслухувала своїх свідків, що мали доказати, що підсудимий мав здавна на нахил до божевілля. Межи сими свідками була мати підсудимого та батько. Сей послідний, теж проповідник, зізнавав, що син попав був вже раз в таке нервове подражнене, що він мусів післати його на лічене до Флориди. На допити прокуратора він признав, також, що обжалований був раз підробив чек свого роботодавця.

РАНЕНИЙ БЛУДИВ ДВА ДНІ.

Машиністи товарового поїзду коло Форт Вілліем, в канадійській провінції Онтеріо, побачили оногді на зелізничім торі мущину, опертого на весі лодки та вимахуючого слабо червоним прапорчиком. Поїзд задержано, і в тій самій хвилі незнакомий землів і впав на землю. Його піднесено та вложено до поїзду. Він мав горячку й не памятався. Поїзд задержався в місті Аміот, де його висаджено та відставлено до шпиталю.

З його горячкових слів можна було дізнатися, що він називається Віліем Андерсоні що жив колись в Аміот; пішов він на полювання до Берч Лейк, і підчас полювання пострілився нехотячи в ногу, розбиваючи собі кістку. Щоби не згинути в канадійських пустарях, обвязав рану бандажом, зробленим зі сорочки, над раною зробив обовязку з власної краватки для задержання убігу крови, а весла вжив на звязанне кісток ноги. З другого весла зробив підпору під паху, і в той спосіб став тягнутися в напрямі зелізничих торів. Дорога йшла через корчі. На дворі був лютий мороз. Він міг посуватися не більше як кілька ярдів на годину. Але він не покидав роботи. Від місяця випадку до зелізничого тору було коло дві милі, і ся віддаль забрала йому цілі два дні вичерпуючої безупинної праці. Коли нарешті дістався до зелізничого тору, прийшлося йому ждати на поїзд повні 24 години, без поживи й води.

Лікарі роблять надію, що він виздоровіє.

ПРИЯТЕЛЬ РОБІТНИКА

PAIN-EXPELLER

Торговельна марка Реґістр. Уряду Злучених Держав.

Звісний понад 50 років.

Гадайте за торг. маркою ЯКОРА.

32

ДАРОМ

виднемо наш прегарно ілюстрований „Підручник для Винахідників". Пишіть по него днесь по українськи.

Імя А. M. WILSON, а звісне через 32 літ.

В справі патентовання винаходів і продажі-патентів звертайтеся до солідних патентових адвокатів лиш в Вашинтоні, на адресу:

A. M. WILSON, Inc.,

310 Victor Bldg., Washington, D. C.

АРТИСТИЧНЕ МАЛЬОВАННЄ ДОДАЄ ЦЕРКВІ НАБОЖНОГО НАСТРОЮ.

Малюю образи до іконостасів, плащениці, також иншучо стіне мальованне в церквах і театральні куртини. Робота ґарантована, услуга солідна.

МИХАЇЛ РОЗДІЛЬСЬКИЙ,

6 E. SIXTH ST., MT. VERNON, N. Y.

43,51,57,63,69

вартість ПАТЕНТУ вартість

Хто може отримати патент і що може бути опатентоване, ни також більше докладочних і цінних інформацій знайдете в моїй нові друкованій винаходній і патентовій книжці, яку висилаю кождому ДАРОМ.

В Вашім власнім інтересі звертайтеся в справах винаходів до мене.

MARCIN LABINER,

Reg. Patent Atty. (S.),

3 PARK ROW, NEW YORK

NORTH GERMAN LLOYD

Дво-трубові кораблі

ДО СХІД. ГАЛИЧИНИ

в кабінах або 3. клясою

NEW YORK — BREMEN

Кораблі відходять кождої другої середи.

Богато улішені третої кляси приспособлення для виходи.

Знаменита кухня, вигідні замкнені кабіни для 2, 4 або 6 осіб.

По дальші інформації у-дивайтеся до будь котрого місцевого аґента або до

NORTH GERMAN LLOYD

14-16 Pearl St., New York

CUNARD

НА УКРАЇНУ ЗА 12 ДНІВ.

Найшвидша водна дорога.

Виїзд під особистою орудою з безпосередними пересідками в Саутгемптоні, Данциґу, Лиляві, Мемелю і Лібаві на одним з найбільших і найновійших пароходів, які відходять з Ню Йорку кождого вівтірка.

Каюти для всіх третьокляснихпасажирів.

МАВРИТАНІЯ, АКВІТАНІЯ, БЕРЕНҐАРІЯ

Пересилка гроший до Совітської Росії і на Україну під повною ґарантією.

Також платні наперед тікети в Совітської Росії.

Жадайте книжочки.

За шифкартами й інформациями звертайтеся до наших аґенцій.

Читайте українські книжки і газети, бо часте читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок

"SVOBODA",

83 Grand St., Jersey City, N. J.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛАД МУЗИЧНИЙ

Приймається також грамофони до направок і другі інструменти.

В нас можете мати ріжнородні інструменти музичні та грамофони Columbia, Victor, Grandee, Pathe. Також можете набути українські рекорди Columbia, Victor і Okeh. Ціни дешевші як деинде. Просимо спробувати а переконаєтесь що по тих цінах Ви не купите ніде. Пишіть до:

INTERNATIONAL MUSICAL SALES CO.,

W. Sherofsky, Prop.

116 E. 3rd Street, New York City

ФАРМИ!

ФАРМА мусить бути спродана за 10 днів. 51 акрів доброї землі, 6 коров, 2 коні, будинки, машинерія, великий сбір з поля, близько міста, за половину ціни, тільки $1500 вплати, а $1500 на сплати. Пишіть Ню Йоркський 263 Ave B, New York, N. Y. 56-57

ФАРМА 180 АКРІВ, дім з 10 кімнат і другі будинки, великий сад, будівничий ліс, ріка, озеро, 11 коров, 2 ялівки, 2 коні, 350 курий, гуси, качки, 5 бджіл, недалеко міста, школа при фірмі. Ціна $4600, готівкою $1500. 56-61

Маємо також другі фарми до продажи.

PISARKO & POKUTNY,

429 E. 5th Street, New York City

ДОМИ ДО ПРОДАННЯ

з 3, 4 і 5 кімнат з водою. $850, готівкою $200 і $15 місячно. Електрика, вода і газ. Немає податку, коло Ню Йорку. Голоситися листовно до: HOGANS, 1877—3rd Ave., New York City. 56-57

УКРАЇНСЬКА КОЛЬОНІЯ закладається в Iselin, N. J. Вже 70 фамілий мешкають там. Компанія побудувала для них дом, після її власного плану, і поперо 100 фамілий закупило місце і тим, що компанія побудує їм дом на весні. Тепер є найвідповідніший час вибрати собі добре місце під будову. Школа, церква, шпори на місці, 45 мінут їзди з Ню Йорку. Льоти коштують від 200—350 долярів. Вода, газ, електрика на місці. Пишіть до: 56-59

P. HRYNOBAK, Iselin, N. J.

НАДЗВИЧАЙНА НАГОДА.

Дім з чотирма кімнатами в штором, дуже відповідний на отворенне ЛОНЧ РУМУ. Ціна дуже низька. 56-57

РЕСТАВРАНТ в дуже рухливім місци, між нашими людьми. Властитель виїзджає до краю. Продасть дешево. Голоситься до:

K. BAHREY,

245 Court Street, Newark, N. J.

ВІДОМИЙ ВІД ДОВГИХ ЛІТ Український Спеціяліста очей і зору

ДР. В. С. ГОРОДИЦЬКИЙ

Екзамінує очи і дає окуляри ріжного рода і також від болю голови.

Години офісові від 1-ої до 3-ої попол. від 6-ої до 8-ої вечер.

643 N. 7th St., Philadelphia, Pa.

ЗНАНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХИРОПРАКТОР

ДР. ГРИГОРІЙ СОЛТИС

Слабі люди, не терпіть на свою недугу. Хиропрактика єсть натуральна метода, без ножа і мелицини Вас вилічить. Години 10—12, 2—6, в понед., середи і суботи до 8. веч. Неділі 10—12 рано. 207—2nd Avenue, corner 13th Street, New York City. Tel. Stuyvesant 7048.

DR. G. BUKKI

58 East 93th Street,

NEW YORK CITY

ЛІЧИТЬ НЕДУГИ.

Справляє неправильність носа, уха і лиця, усуне зморщки і т. п.

Від 9. рано до 7. вечером.

В неділі і свята до 4-ої.

ПІШИТЬ ПО КНИЖОЧКУ.

ПЕТЕР ХОМА

Представитель всіх корабельних ліній. Шифкарти на всі найвигідніші корабелі. Справджує родини з краю. Виготовляє афідевіти. Полагоджує всякі справи арамичні і нотаріяльні. Сбродає доми, льоти і фарми. Висилає гроші до краю в долярах. Хто бажаби вислати гроші своїй родині, аби там одержали долярі в нашій місцевости на почті, то просимо зголоситися листовно або лично до:

PETER CHOMA,

308 PACIFIC AVENUE,

JERSEY CITY, N. J.

ЕКСТРА! 4 фотографії чудової краси — артистов — вишлемо кождому а також каталоґ подивляючих новостий і винаходів кто надішле нам 10 цт. марками на ковта пересилки і оголошене. Пишіть сейчас на адресу: Practical Sales Co., 1219 N. Irving Ave., Desk 17, Chicago, Ill.

SANTAL MIDY

КАТАР МІХУРА

Мущини хоронїть себе перед всіма застарілими хворобами уживайте завсїди

SANYKIT

(Sanitary Kit)

Французький охоронач Курка 35 ц. Кіт (4 ц) 31 у всіх аптиках або Sany-Kit Co., 92 Beekman St., New York.

СТЕФ. І. СВУСЯК І СИНИ

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

Обслуга чесна і дешева. Достарчується автомобілі на весїля, хрестини і другі оказиї. Удавайтесь до свого!

ОФІСИ:

77 Morris St., Jersey City, N.J.

Tel. Montgomery 1745

45 Prospect Ave., Bayonne, N.J.

Telephone 340.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

ПОТРІБНО СЕРЧАС 20 здібних мущин до зелізничої роботи. Голоситись під ч. 133 Second Ave., Room 11, New York City. 57-59

СТЕПАН ЗАПЛАТИНСЬКИЙ, суд. орсел. поручник З. У. Н. Р. бажаєть в польського полову, прибув сего місяця до Заач. Держав. Обіцює посалу за маєє вознагородженя. Просить Ю. Онишу з Повіт. Городок на ласкаві зголошення до Ред. „Свободи", для З. Z. 56-58

УКРАЇНСЬКА ГР. КАТ. ЦЕРКОВ в Youngstown, О. пошукує доброго до кочучтеля, який мив би і проводити хор, школу і кладужати представленя. Посаду може обняти сейчас. Платня після умови, обовістнет до секретаря: John Fedosh, 445 Pratt Street, Youngstown, O. 57-58

УКР. ГРЕКО КАТ. ПАРОХІЯ св. Петра і Павла в Spring Valley, N. Y. пошукує дяка-учителя. Великого знаня дяковського не вимагається, має мати провадити школу, дяка і відправити утренню, за вечерню, до при се може дістати занятя при кравецтві або столярстві. Платня після умови. По близші інформації звертатися до: Stephen Mahonitz, Box 671, Spring Valley, N. Y. 55-58

ХТО МОЖЕ ДАТИ ІНФОРМАЦІЇ про місце перебування або смерти Марії Петрушин, з роду Ярмучиних. Останній раз стверджений її побут в місті Нотінґгем, Англії в р. 1917. Інформації зголосити на адрес: Morgan T. Donnelly, 51 Chambers Street, New York City. 57-58

Пошукую свого шваґра ВАСИЛЯ ВІЩУК, родом з Печеніжина, Галичина. Мають перебувати на Coatesville, Pa. коло Філядельфії. Шваґер і Ти сестро, подайте свою точну адресу в дуже важний для Вас справі. Хто подасть їх адресу, одержать нагороду: M. Smetanich, Box 83, Bradford, Pa. 59-57

ПОШУКУЮ ЖЕНЩИНИ до домашної обслуги в хаті, варення і держання порядку, причім може навчитися ремесла як буде хотіла. Платня після умови. Голоситися до: P. Kushnaryk, 539 Jackson Ave., Jersey City, N. J. 56-61

СТАРША ЖЕНЩИНА пошукує занятя при українській родині до домашної обслуги. Голоситися тілько особисто а не листовно до: Tekla Basiuk, cor Чайковський 275 Avenue B, cor. 16th St., New York City. 57

ІВАН ВИТВИЦЬКИЙ, з села Доброполе, повіт Бучач, котрий перебуває у Чехо-Словацькім полоні, пошукує своїх кравнів в Америці. Інтересовані повинні зголоситись по слідуючій адресі: Iwan Wytwycky, Ukr. odd. c. 37 w Brne, Moravia, C. S. R. Як рівнож під сею адресою перебуває КИРИЛО РОЛЬ, котрий пошукує свого стрийка Роль з сели Волове, повіт Турка. Всі українські часописи проситься о передрук. 57

$50.00 до $70.00 ПЕРШИ тижнево заробить кождий спродаючи патріотичний укр. виріб, котрий має абут в кождій укр. хаті. Семплі висилаємо даром.

MAJESTIC TRADING CO.,

728 N. Robey St., Dept. 5

CHICAGO, ILL.

Паспорти, шифкарти, справи спадкоємні наслідкові, нотаріяльні полагоджує Канцелярія Нотаріяльна.

T. J. HRYCEY CO.,

329 S. 4th St.,

PHILADELPHIA, PA.

HIPPODROME

43rd STREET and 8th AVENUE

ЛІПШІ ЧАСИ найбільша вистава в світі!

Богато українських артистів

Два рази денно: 2.15 і 8.15

Ціна: 50 цнт. до $1.50

DR. M. SMITH

16 EAST 7th STREET, NEW YORK

Tel. Orchard 6072

може Церкви сп. Юрія

Говорить по українськи.

Лічить успішно недуги мущин, женщин і дітий.

Найновійший електричні апарати.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР

С. М. КАУФМАН, М. Д.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ І ВНУТРІШНИХ НЕДУГ І АКУШЕР.

Години приняття: від 9. рано до 9. вечер, в неділі до 4. пополудня.

111 E. 7th St., NEW YORK, N. Y.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ

спеціяліст, от старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і вонішні. Перевозить всякі операциї. Дає мущини безплатну пораду.

DR. B. HOHENBERG

304—2nd AVENUE,

між 17-ою і 18-ою улицею

NEW YORK, N. Y.

Години офісові щодня від 8-ої рано до 8-ої вечер.

Телефон 1782 Stuyvesant.

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ

МУЩИН І ЖЕНЩИН

КРОВИ, ШКІРИ, НЕРВІВ, ЖОЛУДКА І НИРОК.

Порада даром.

Dr. ZINS

110 E. 16 St., NEW YORK

Межи 4th Ave. а Irving Place.

Години від 9. рано до 8. вечер.

В неділі від 9. рано до 4. попол.